

JARNÉ KROKY PO CHOTÁRI
Kolovrátok tradícií ▶ 4

POĽOVNÍCI ČISTILI PRÍRODU
Aktivity ▶ 6

PREDVOLEBNÁ KAMPAŇ
Poviedka ▶ 7

Úvodník

Zmena. Chceli sme ju my, voliči. Deklarovali ju kandidáti na starostu či poslancov. Toto čarovné slovíčko je neoddeliteľnou súčasťou každej predvolebnej kampane. Často ho sprevádzajú aj vyhlásenia typu „s týmito spolupracovať odmietam“ či „takéto maniere s nakladaním majetku obce nestrpím“.

Nám občanom – unaveným nekonečnými sľubmi a frázami – neostáva, než si v dobrej viere jednu z týchto zmien zvoliť. A príde deň, kedy si úspešní kandidáti sadnú za jeden stôl a zložia sľub: „Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem riadne plniť svoje povinnosti, ochraňovať záujmy obce...“

Všetci sa vzápätí – tak nejak politicky – zhodnú, že budú svorne „robiť pre obec“. V Smoleniciach je to mimoriadne populárna fráza. V praxi často znamená, že naši zástupcovia nadradujú „záujem obce“ aj nad zákony štátu. Odtiaľ je už len malý krôčik k tomu, aby zatvárali oči aj pred vecami, voči ktorým sa ešte pred voľbami vyslovene vyhŕaňovali.

Keď si potom niektorí spomedzi volených zástupcov začnú zamieňať záujmy obce so záujmami vlastnými, nieto žiadnej opozície. Tí, ktorí mali na veci verejné dohliadať, len taktne mlčia.

Skúsme hádať: Pre blaho obce? A presne to je témou tohto čísla...

Kresbou k nej prispel aj karikaturista Ľubomír Kotrha, ktorého môžete poznať z humoristického časopisu Roháč či zo stránok Hospodárskych novín. Dúfame, že svojím ostrovtipom obohatí aj tie neveselé témy, ktorým sme občas nútení čeliť.

Smolenice s.r.o.

Ponuky, ktoré sa neodmietajú... ▶ 2

Pavol Púchly
predseda OZ Smoleničan

Smolenice s.r.o: Keď je obec rodinným podnikom

Tomáš Púchly
OZ Smoleničan

Robiť pre ľudí je dnes naskrze populárna mantra. O to dôležitejšie je, aby sme našich volených zástupcov konfrontovali otázkou: Pre ktorých ľudí? Napríklad pán Horník, zástupca starostu, zjavne myslí na rodinu. Na uvoľnenom mieste pokladničky obecného úradu totiž bez reči a bez pokusu o formálne výberové konanie odrazu pracuje jeho dcéra Natália. Síce len na dohodu, ale už to by si zaslúžilo aspoň vysvetlenie. Na rodinu myslí aj pán starosta Chvala. Ten pre zmenu v mene obce robí biznis so synom. Konkrétne za 19,500 eur z našich daní. Ale pod'me postupne.

Biznis so synom

Reč je o rámcovej zmluve o dielo, ktorej predmetom je správa webovej stránky obce, propagačné a fotoslužby a dodávka spotrebného materiálu do počítačov a tlačiarň na obecnom úrade. Podpísal ju starosta s firmou Fabrico s.r.o., ktorej konateľom je jeho syn Matej. K podpisu došlo 26. februára 2015, teda už krátko po tom, ako sa starosta ujal funkcie. Ba čo viac, podľa obchodného registra bol sám Anton Chvala vo firme Fabrico konateľom ešte do 12. januára 2015 – a dodnes ostáva jej 100-percentným vlastníkom.

Je to šikovné. Zákon síce starostovi podnikat' neumožňuje, no v praxi to znamená len toľko, že nesmie byť konateľom. Vlastniť podiely vo firmách už zakázané nemá. Ani so svojimi firmami v mene obce uzatvárať zmluvy. Ak teda boli vysúťažené riadne. Mimochodom, predmetnú zmluvu bez problémov nájdete na webovej stránke obce.

Príhodné načasovanie

Zastavme sa ešte pri tom, čo to znamená riadna súťaž. V tomto bode totiž na celej kauze začína byť pútavé aj načasovanie. Zmluva medzi obcou a starostovou firmou Fabrico bola podpísaná len tri dni predtým, než vstúpil do platnosti nový zákon o verejnom obstarávaní. Čo to znamená v praxi? Po starom bolo možné ponuku vysúťažiť takzvaným

Lubomír Kotrha

Starosta podpísal zmluvu za 19,500 eur s firmou Fabrico s.r.o., v ktorej je konateľom jeho syn. Sám Anton Chvala je pritom 100-percentným vlastníkom tejto firmy.

prieskumom trhu – stačilo teda napríklad zdvihnúť telefón, obvolať zo tri firmy a následne už mohla zasadiť obecným úradom ustanovená komisia a vybrať tú najvhodnejšiu ponuku. Na základe bližšie neurčených kritérií. V prihladaní na prípadné rodinné väzby či osobné záujmy mohla obstarávateľovi brániť akurát morálka. Nie je to práve ukázkou transparentnosti, ale zákon to v zásade umožňoval. Teda, ten starý.

Po novom je už obec povinná využiť elektronický kontraktčný systém. V rámci elektronickej súťaže prebieha všetko anonymne a obec tak do poslednej chvíle netuší, s ktorou firmou zmluvu uzatvorí. Systém skrátka vyberie najlacnejšiu ponuku. Obstarávateľ teda po novom nevie ovplyvniť výsledok v prospech konkrétnej firmy. Tri dni

– toľko delilo obecný úrad od podstatne prísnejších podmienok obstarávania. No nie je takéto načasovanie príhodné?

Hrobové ticho

Natíska sa otázka, ako toto celé mohlo prejsť bez povšimnutia a odporu finančnou komisiou a komisiou na ochranu verejného záujmu. Ich psou povinnosťou bolo bezodkladne preskúmať, či nebola starostova firma v súťaži nejakým spôsobom zvýhodnená.

Starosta a jeho zástupca sa zjavne snažia urobiť si z obce Smolenice rodinný podnik. Podobným spôsobom, akým bývalý šéf štátnej Všeobecnej zdravotnej poisťovne Marcel Forai robil biznis so svojou tetou Ankou. Alebo po vzore exministra hospodárstva Pavla Pavlísa, ktorý objednával upratovanie od firmy svojho švagra. Forai a Pavlis boli aspoň nútení vyvodit' zodpovednosť a promptne prišli o stoličky. Smolenickí poslanci nielen mlčali, ale starostu ešte odmenili tučným zvýšením platu.

A čo vlastne majú tieto tri kauzy spoločné? Zákon možno ani v jednom prípade porušený nebol. No to nič nemení na tom, že rodinkárske počínanie je už z princípu nemorálne, neetické a odsúdeniahodné.

Prípád kaštieľ: Všímajme si dôležité rozhodnutia

Irenej Denkocy

Týmto článkom chcem poukázať na skutočnosť, že občania Smoleníc od predstaviteľov obce dostávajú veľa informácií, ktoré nie sú príliš dôležité. A naopak, informácie o viacerých rozhodnutiach, ktorých dôsledky môžu mať výrazný vplyv na kvalitu života v obci, sa na verejnosť ani nedostanú.

Jeden z príkladov informácií, ktoré dostávame, a nie sú dôležité:

Nedávno som sa už minimálne tretikrát dozvedel, že v Smoleniciach sa v zimnej sezóne 2014/2015 na údržbu ciest a chodníkov spotrebovalo 120 ton posypového materiálu (viď Bilancia roka 2015, internetová stránka obecného úradu, január 2016).

Zo strany občana takejto informácii v zásade niet čo vytknúť. Až na to, že preňho nie je dôležitá a pokojne by mohol existovať aj bez nej. Dôležité je totiž to, do akej miery obec využila svoje ľudské, technické a materiálne možnosti, aby sneh bol odprataný a komunikácie ošetrované kvalitne a včas. Čoho a koľko sa na to spotrebovalo, je už teraz druho- radé. Takáto informácia je skôr účelová ako účelná.

Jeden z príkladov informácií, ktoré nedostávame, a sú dôležité:

Na VII. verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva (15.10. 2015) v rámci diskusie (bod č. 8 programu) požiadala o slovo pani Podstrelená. Uviedla, že na Obecný úrad predložila žiadosť o povolenie zriadiť cukráreň v areáli bývalého kaštieľa Pálffyovcov. Informovala, že pozemok, na ktorom chce cukráreň umiestniť, získala do svojho vlastníctva kúpou.

Spýtala sa, prečo bola jej žiadosť zamietnutá. V zápisnici zo zasadnutia obecného zastupiteľstva je o tom takáto zmienka: „p. Podstrelená: územný plán – zmena funkčného využitia – cukráreň“. Zástupcovia Obecného úradu zamietnutie žiadosti odôvodnili tým, že by bolo nutné v príslušnej časti zmeniť Územný plán obce, na ktorom sa už poslanci v podstate zhodli a v aktuálnej fáze schvalovacieho procesu už nie je vhodné ho meniť.

Prihlásil som sa do diskusie a vyjadril som sa proti zmene Územného plánu, teda proti umiestneniu cukrárne do spomenutého parku. Pripomenulo mi to totiž situáciu, keď chce developer postaviť súkromnú stavbu v priestore, ktorý by mal byť verejným priestranstvom a mal by slúžiť všetkým.

V zápisnici je o mojom zapájaní sa do diskusie takáto nič nehovoriaca zmienka: „p. Denkocy: reagoval na jednotlivé body rokovania“. Do diskusie sa zapojili i poslanci obecného zastupiteľstva, pričom niektorí (Polák, Janiga) boli proti zmene Územného plánu, iní pripúšťali zmenu (Križan, Petrovičová).

Keďže zastupiteľstvo nedospelo k dohode, bolo prijaté rozhodnutie, že poslanci pošlú svoje stanoviská dodatočne e-mailom. V zápisnici je to vyjadrené takto: „p. Horník: termín streda 21.10. 2015 o 18.00 hod. môže zavolať p. Podstrelená a dostane vyjadrenie poslancov od p. Horníka“.

V nedeľu, 18.10. 2015, som napísal pánovi starostovi a všetkým poslancom obecného zastupiteľstva e-mail, v ktorom som okrem iného prízvukoval:

Kým vyjadrite konečné stanovisko, prosím Vás o nasledovné: Spýtajte sa na názor predstaviteľov OZ Naše Smolenice, ktorí iniciovali a realizujú projekt revitalizácie areálu bývalého kaštieľa, spýtajte sa majiteľov firiem, ktorí sú uvedení ako partneri projektu a spýtajte sa dobrovoľníkov z radov občanov, ktorí pracovali na vyčistení areálu a budovaní chodníkov v parku. Spýtajte sa ich, aký je ich názor na to, že v areáli, ktorému oni zadarmo venovali svoje prostriedky, prácu a čas, chce teraz niekto iný robiť svoj čisto súkromný biznis. Spýtajte sa na názor pamiatkarov. Spýtajte sa na názor všetkých občanov v prípade, že návrh Územného plánu bol už predmetom verejného pripomienkovania. Jeho dodatočnou zmenou by sa občania mohli cítiť (jemne povedané) obídení.

Aj na formálnej podobe rozhodovania záleží

Aký bol výsledok „hlasovania“? Doteraz neviem. Nikto zo zvolených zástupcov na môj e-mail nereagoval. V zápisnici zo zasadnutia obecného zastupiteľstva o tomto „hlasovaní“ tiež nie je zmienka. To, že poslanci nereagovali na môj e-mail, ma nejakovo zvlášť netrápi ani neprekvapuje. To, či sa vyjadrili k žiadosti pani Podstrelenej kladne alebo záporne je ich sväte demokratické právo. To, čo ma ale nenechalo ľahostajným, bola forma „hlasovania“.

Hľadal som preto, čo hovorí v tejto veci platná legislatíva. V Zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v § 12, odsek 7 sa píše: „Obecné zastupiteľstvo rokuje vždy v zbere. Spôsobilé rokovať a uznávať sa je vtedy, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých poslancov.“ V odseku 9 toho istého paragrafu stojí: „Rokovania obecného zastupiteľstva sú vždy verejné.“ Poslanci v tomto prípade nerokovali v zbere, verejne a nebola ich prítomná nadpolovičná väčšina, pretože boli pri hlasovaní doma. Či už si to poslanci zastupiteľstva uvedomili, alebo nie, týmto „hlasovaním“ sa, jemne povedané, dostali mimo rámec zákona o obecnom zriadení.

Zaviesť poriadok nie je zložitá

Na postupe obecného zastupiteľstva je osobitne smutné a zarážajúce, že celá záležitosť sa týka bývalého kaštieľa s príľahým parkom. Dodnes mohli byť pýchou Smoleníc. Aj (alebo najmä) vinou chybných a netransparentných rozhodnutí obce za uplynulých desaťročia teraz kaštieľa niet a park je v stave, v akom je. Preto – hoci to najhodnotnejšie je nenávratne stratené – by sa konečne malo každé rozhodovanie, ktoré akokoľvek súvisí s týmto areálom, robiť aspoň, ako sa vracia, s kartami na stole.

Preto si myslím, že záležitosť parku a cukrárne by sa mala zaradiť do programu najbližšieho zasadnutia zastupiteľstva. Opäť. A tentoraz už verejne prerokovať, riadne o nej hlasovať a výsledok hlasovania uviesť do zápisnice.

Chcem však na pána starostu a poslancov apelovať, aby aj akokoľvek budúce návrhy a žiadosti občanov, ktoré sa budú týkať nových alebo rekonštruovaných stavieb na súkromné podnikateľské účely, boli najprv predložené na verejné pripomienkovanie občanom a následne aby boli v dostatočnom predstihu zaradené do programu zasadnutia obecného zastupiteľstva a riadne prerokované v súlade so zákonom.

Zaviesť do tejto oblasti poriadok vôbec nie je zložitá. Chce to len stanoviť jasné pravidlá a dodržiavať ich. Najdôležitejšie je chcieť.

Počujete prvé jarné kroky po našom chotári?

Rozprávanie starších žien, klepotanie kolovrátku a hrkotanie odmotávajúcej sa priadze kedysi dotváralo atmosféru večerných priadok a s ním aj spojené rozprávanie o tom, čo bolo, čo sa začulo, čo tradovalo i odžilo. A je tu kolovrátk tradícií pre vás všetkých, čo si radi pripomínate múdrosť našich predkov v bežnom kolobehu života.

Dva týždne pred Veľkou nocou na **Kvetnú nedeľu** vynášali slamenú bábu Morenu za dedinu ako symbol zimy, chudoby, nedostatku, temnoty a smrti. Bola to príležitosť spolu s Morenou vyniesť z príbytkov i dediny všetko zlé, temné a choré a otvoriť tak cestu Vesne a jej príchodu ako novej jari. Každý kraj iný mrav: niekde Morenu symbolicky odovzdali do rúk vodným tokom ako symbolu života a tešili sa, keď ju rieka schytila a odniesla od dediny veľmi ďaleko. Iní zas Morenu pred hodením do vody podpálili so želaním, nech spolu s ňou symbolicky uhorí i to zlé, čo sa počas najťažšieho obdobia „bez života“ v roku stalo.

Vynášanie Moreny bola kedysi záležitosť dospelých, nakoľko bola spojená i so strachom z jej „moci“. Neskôr sa toho ujali najmä mladí, ktorí boli symbolom jari, nového života a slnečných dní pre svojich rodičov i miesto, kde žili. Keď sa Morena vyniesla, na Kvetnú nedeľu sa posväcovali bahniatka, ratolesti z vrby. Verilo sa, že keď sa v tento deň narodí dieťa, bude rozumieť reči rastlín a dobre sa vyzná v ľudovom liečiteľstve. Gazdovia zas na Kvetnú nedeľu sledovali počasie: tradovalo sa, že aké počasie bude v tento deň, také bude aj v deň žatvy.

Posledný týždeň pred Veľkou nocou sa prípravy na sviatky jari zintenzívnili. Na **Zelený štvrtok** sa pripomína symbolika Poslednej večere. Týmto dňom sa spustilo veľkonočné trojdnie, počas ktorého sa dával veľký význam vode. Ľudia sa ňou v tomto období oblievali, pili ju, umývali tvár s vierou, že budú zdraví a dievčence krásne nielen počas roka. Podávala sa dokonca čerstvá voda z horských studničiek tým skôr narodeným vo viere, že im jarná voda vleje novú krv do žíl a zabezpečí, aby starček či starinka pobudli s rodinou ešte pekných pár slnečných mesiacov, či rôčkov. Uctil sa aj tým, že si ľudia v tento deň chystali jedlo na zeleno ako symboliku tohto dňa. Zaujímavé bolo, že sa v tento deň podväzovali zvony. Stíchli až do príchodu Bielej soboty.

Druhým dňom bol **Veľký piatok**, ctený prísny pôstom v znamení rozjímania a odriekania v deň, keď ukrižovali Ježiša. Dievčence sa v ten deň za rány umývali v tečúcej vode v potoku, tí, čo nemohli, bolo im domov prinesené, aby si symbolicky vodou potrelí tvár. Symbolika vody v tento deň mala ochrannú funkciu. Chlapci a mládenci v potoku v tento deň brodili kone a dobytok, aby bol mocný a zdravý. Verilo sa, že Veľký piatok bol skvelým dňom na štiepenie ovocných stromčekov, no prísne bolo zakázané v tento deň pracovať na poli a nesmelo sa hýbať zemou, aby sa neprivilovala neúctou neúroda.

**„Morena, Morena, kde si bývala?
Na tom vyšném konci, v panákovom domci.
Morena, Morena, čo si tam robela?
Čo by som robela, kašu som varela.
Morena, Morena, čo si ešte robela?
Čo by som robela, milému poscel chystala!
A ty už poscel nechystaj, ale na cestu sa chystaj.
Vyneseme ca, Morena, až dole ku haci,
Nech sa nám jar do dzedziny čím skórej navráci.“**

Biela sobota prinášala symbolické svetlo. Dievky a gazdinky vypekali koláče, varilo sa údené mäsko a šunka s vajčkami. V každej rodine sa robili prípravy jedla do košíčkov, ktoré sa niesli vo Veľkonočnú nedeľu na posvätenie do kostolov. Oneskorenci domaľovali vajička a chlapci dokončovali zas svoje korbáče na pondelkovú šibačku. V tento deň sa pálili minuloročné posvätené bahniatka v ohni na vopred určenom mieste. Tento popol sa zbieral a chystal na budúcoročnú Popolcovú stredu. Dominantným živlom bol oheň, ktorý sa stal symbolikou Krista – svetla sveta. V tento deň sa rozosvietia sviece a rorozvučia zvony, ktoré boli niekoľko dní v tichu a úcte k veľkonočnému trojdnju.

Príchod **Veľkonočnej nedele** je pre kresťanov najväčší sviatok, tradovaný ako zmŕtvychvstanie Ježiša. Naši predkovia si ctili tento sviatok ako víťazstvo života nad smrťou a nádej na večný život posvätením jedla na veľkej omši. Zachoval sa zvyk, že ten, kto príde z omše domov prvý, bude v tom roku najšikovnejší v prácach na poli. Mladí, starí, zdraví i chorí v najkrajšom ošatení niesli košíky plné veľkonočnej baby, syrku, baránka, pasky spolu s chlebom, šunkou, klobáskou, vajičkom, koláčmi, páleným, či vínom. Čo kto mal a na veľkonočnom stole nesmelo chýbať. A oslava začala. ▶

Komentár: Ako dopadol rok ústretovosti

Pavol Púchly
predseda OZ Smoleničan

Prvý krok k ústretovosti a spolupráci. Tak sa volal príspevok pána farára Sáddeckého v piatom čísle vlaňajšieho Smoleničana. Otvorene v ňom pomenoval problém kultúrnych podujatí v Smoleničiach a ponúkol aj riešenie. Pripomeňme si zopár myšlienok z článku.

Základným problémom ostáva, že organizátori o sebe častokrát vopred nevedia. Nemajú totiž ucelený prehľad o tom, kto, čo a kedy v priebehu roka plánuje. Môže potom vzniknúť dojem, že si medzi sebou robia prieky, aj keď to nemusel byť úmysel. Následne to neraz vyvoláva aj „zlú krv“. A to je na škodu všetkých. Riešením bol podľa pána farára prehľadný a verejne dostupný kalendár kultúrnych podujatí v obci.

Je to krásna myšlienka. No k realizácii niekedy býva dlhá a trnitá cesta. Nápad pána farára si po voľbách zobral k srdcu nový predseda kultúrnej komisie, pán poslanec Tomáš Mráz. Začiatkom vlaňajšieho marca nás ako občianske združenie oslovil s prosbou o predloženie približných termínov akcií, ktoré pripravujeme.

Po skúsenostiach z predošlého roku sme boli za túto iniciatívu radi a zaslali orientačný plán podujatí na celý rok. Ostatne, tento plán sme zverejnili aj v prvom vlaňajšom vydaní Smoleničana. No potom prišli neprijemné prekvapenia.

**Je skutočne potrebné
robiť si prieky ešte aj
pri organizovaní predstavení
pre deti?**

Prvé kvôli podobe, v akej kultúrny kalendár zverejnil obecný plátok pod názvom „Prípravované podujatia 2015 v Smoleničiach“. Len názov podujatia a dátum. Ani zmienky o organizátoroch – až mohol mať čitateľ dojem, že všetky akcie organizuje obec sama.

Druhé prekvapenie bolo o kus nepríjemnejšie. Na 3. december sme pre deti zorganizovali od marca avizované predstavenie. Kultúrny kalendár obce žiadne kolízie nezvestoval. Vytlačili sme plagáty a začali predávať lístky. Keďže sme občianske združenie, výťažok z lístkov ide, samozrejme, len na pokrytie nákladov na predstavenie. A potom to prišlo.

Dozvedeli sme sa, že kultúrna komisia tri dni pred našim predstavením v materských školách zadarmo rozdáva vstupenky na detské predstavenie, ktoré sa malo uskutočniť 5. decembra, vraj ako poďakovanie pre škôlkárov za ich vystúpenia v roku 2015.

Od predstaviteľov obce šlachetné gesto – naplánovať si to bez akejkoľvek zverejnenej informácie len dva dni po našom detskom predstavení, avizovanom už od marca. Určite tu pritom nevznikol problém, že by predseda kultúrnej komisie o našej akcii nevedel. Ved' s nami o nej komunikoval a poznal presný dátum. Nevieť z akého dôvodu bolo potrebné organizovať dve takéto podobné akcie dva dni po sebe a potom celý rok žiadne. Je skutočne potrebné robiť si prieky ešte aj pri organizovaní predstavení pre deti?

Chcem veriť, že to nebolo úmyslom organizátora obecnej akcie. Ale i tak to môže vzbudzovať tento dojem a následne vyvolávať „zlú krv“. A to by bolo na škodu všetkým. Hlavne tým, pre ktorých sa podujatia pripravujú. Preto sa na projekte kalendára kultúrnych podujatí budeme radi podieľať aj naďalej. Myšlienka pána farára Sáddeckého skrátka stojí za realizáciu.

▶ Oj, vo **Veľkonočný pondelok** bývalo veru v dedinách i mestách veľmi rušno – tak ako v týchto časoch. Bol to oddávna tradičný sviatok mužov, chlapcov a mládencov, ktorí už od svitania chodili po šibačke a oblievačke, všade podľa zvyku. V niektorých regiónoch sa oblievalo len doobeda a oneskorenci šli domov s dlhým nosom. Ale v utorok mohli zas dievčatá poliať mládencov – zvyčajne len tých, čo ich ešte stihli odchytiť na ulici po ceste do školy, či svojich súrodencov. V mnohých krajoch sa tento žartovný utorkový otočený sviatok šibákov nezachoval, asi vieme prečo. Dostať za odmenu vlastnoručne zdobené vajičko od dievčaťa nebolo len tak. Bolo i symbolom nového zrodu, vyznanie lásky, ktoré dievčence dávali svojim milým a mali pre mládencov najväčšiu hodnotu.

Boli akýmsi vyšperkovaným dôkazom lásky, ktoré mládenec dostať mohol. Vyzdobenie vajička s láskou vyžadovalo trpezlivosť, originalitu a pestrosť, ktorá bola pre každú autorku príznačná. Deti sa v tom čase najviac tešili z divadielok hranej rozprávky Ako šlo vajce na vandrovku a pre sviatkujúcich sa symbol vajička ako inak tešil priazni nového života, plného dvora (budúcich malých kuriatok, kačiatok, husí) a bezpodmienečného zdravia.

Nech je aj pre vás veľkonočný trojdeň symbolom vody (zdravia), ohňa (svetla vo vás) a nového života, ktorého symbolom veľkonočné vajičko bezpochyby je. Nech sú tieto dni naplnené vašimi láskavými stretnutiami s rodinnými príbuznými a príjemnými chvíľami s nimi v prebúdzajúcej sa jarnej prírode.

Andrea Malgot, váš sprievodca tradičnými sviatkami predkov
(za pomoci Kataríny Nádasej a jej knihy Slovenský rok v ľudových zvykoch, obradoch a sviatkoch)

Poľovníci sa pustili do jarného upratovania

Daša Lančaričová

Zubaté slniečko a prebúdzajúca sa príroda nás všetkých láka do záhrad a dvorov, aby sme vyhrabali trávniky, vysadili kvety a skrášili si okolie svojich príbytkov. Členovia PZ Driny Smolenice - Lošonec každoročne na jar čistia okolie príjazdových ciest do Smoleníc. Aj tento rok 18. marca sa tridsať jeden členov PZ Driny a dobrovoľníkov zúčastnilo tejto peknej akcie.

Vďaka patrí aj starostovi obce Smolenice Antonovi Chrvalovi, ktorý poskytol igelitové vrecia, auto na odvoz odpadu i svojich pracovníkov. Prešli úsek od železničnej stanice, od priehrady a od Nešticha. Odpadkami poschovávaných pod krikmi, alebo pohodených v okolí ciest naplnili tri kontajnery. Naši „poriadkumilovní“ spoluobčania povyvážali do prírody neuveriteľné veci.

Najväčším úlovkom boli pneumatiky, plechovky od piva, plastové fľaše, sklenené fľaše od rôzneho druhu alkoholu, zavaraniny či kožené kreslo. Pri priehrade nás najviac prekvapila skládka vyše dvadsiatich plastových vriec naplnených stavebným odpadom. Ako sa s takýmto odpadom mala príroda vysporiadať?

Čas rozkladu jednotlivých komodít, ktoré obsahuje komunálny odpad, je rôzny. Tým, že sa zbavíme nepotrebných vecí vyhodením do voľnej prírody, spôsobujeme nebezpečenstvo nielen obyvateľom, ale aj zvieratám. Zaťažujeme a znečisťujeme prírodu, ktorá sa s rozkladom jednotlivých komodít musí popasovať niekoľko rokov a v mnohých prípadoch niekoľko storočí, čo značne negatívne ovplyvní život nielen súčasných generácií, ale aj generácií, ktoré prídu po nás. Hliníkové plechovky, ktoré tvoria značnú časť obalového materiálu sa pohodené v prírode rozkladajú 20 až 100 rokov. Materiál, z ktorého je obal vyrobený, môže pri kontakte spôsobovať rezné rany. Pneumatiky vo voľnej prírode predstavujú záťaž pre prírodu na približne 265 rokov. Igelitové vrecká sa v prírode rozkladajú približne 500 rokov, polystyrén 2- tisíc roko a sklo 4-tisíc rokov.

Chráňme prírodu pre budúce pokolenia, aby sme nemuseli našim pravnukom ukazovať bažanta, či jeleňa len na obrázkoch. Neobdivujeme poriadok a čistou len v zahraničí. Každý sa môže prichytiť o to, aby naše rybníky boli rajom pre ryby, lesy pre zver a polia pre drobnú zver.

Predvolebná kampaň

Myslím, že sa nemýlim, ale čas pred voľbami sa v „našej mladej demokracii“ vyznačuje všeobecnou veselosťou. Každá strana sa podlizuje národu koľko vládze a vymýšľa všakové radovánky, vcelku na jedno brdo, ale pivo, guláš a zmrzlina bývajú zadarmo. O to by ani tak nešlo, lebo niektorí charakterní občania ani to pivo nechcú, ak sa im poriadajúca strana z duše hnusí. Vtip je v tom, že na dedine sú ľudia priateľskí a radi sa stretávajú všade, kde sa čo šuchne. Program je koniec-koncov znesiteľný, domáci hrajú medzi sebou futbal, na mažoretky sa kukne aj najväčší odl'ud a už potom – huja buja, čo tam po strane, hudba hrá do rána a hotovo.

Takúto akciu som si už ako udomácnená Neštišanka nemohla nechať ujsť. Miestny rozhlas nás všetkých poprizýval. Keďže som bola PN, dobre naobliekaná, lebo bol tuším september, pobrala som sa na štadión. Musím priznať, že zdravie mi slúžilo len v tej práci sa mi volajako protivilo. Peši som nešla, lebo je to ďaleko a v hĺbke duše som dúfala, že nad ráno už policajti nebudú takí dotieraví, aby ma šli kontrolovať.

Uvedomelí občania znali pomerov prichádzajú vždy až po odznení prejavov. Čo sa budú jedovať. Takže som tam bola medzi prvými. Nič ti za to, hneď sa ku mne pridali susedove tri dievčence, ulepili sme sa na lavičku a sledovali okolie. Zo traja strýčkovia chvíľku politizovali, potom ich chytila netrpezlivosť, lebo sa im videlo, že meškajú mažoretky. Ani pivo ešte nedoviezli, len tí rečníci sa hotovali prehovoríť k národu. Hádam čakali väčšie davy, ale podaromníci. Tak si teda prečítali, čo im napísali a bežali na varené víno. Medzitým prišlo auto so zmrzlinou a mládež mala o zábavu postarané. Nejakí horlivci sa pomaly začali trúsiť na plac a v priebehu hodiny doviezli z Trnavy aj ušetrené mažoretky v bielych čižmičkách, modrých čiapočkách s červeno-bielymi paličkami. Krátke plisové sukničky vzbudili v mužskej spoločnosti chuť do života. V manželkách nechúť. Vystúpenie bolo podarené, hlavne veľmi krátke, lebo ich čakali ďalšie štácie a počula som, že majú časový sklz.

Po doznení rezkého maršu vybehli na ihrisko futbalisti Jedni starší, tučnejší a náramne bojovní. Súperi boli mladí, chudorľaví a pôsobili lenivo. Moje tri susedy sa medzičasom vrátili aj so zmrzlinou. Podelili sme si mužstvá, kto bude komu fandíť a už to začalo. Ja, najstaršia, s mladšou susedou sme povzbudzovali seniorov koľko sa dalo, dvom slečnám sa väčšmi páčili cintľaví. Myslím, že vyhrali naši. Ku koncu priateľského stretnutia, pri drevených stoloch, začala hudba ladiť nástroje, takže to všelijako chrčalo a znervózňovalo hráčov. Obecenstvo sa pomaly začalo sťahovať z lavičiek k sudom piva a gulášu, takže koniec zápasu videli len príbuzní a my štyri.

Od povzbudzovania som zachrípla, tak som išla na pivo aj ja. Po betónovom parkete sa už presušala kopa známych, susedov a kamarátov, čo bol jasný znak toho, že „nepôjdeme domov až ráno“. Vatra zvrchovanosti jasne plápolala, hudba sa tužila, tužili sa aj voliči, ako jedna rodina. Šikovne sme si obsadili stôl a jediného manžela čo bol po ruke sme unavili na smrť, lebo behal po guláš a pivo, kým sme my, baby, klebetili. Dovtedy som niektorých ľudí ani nevidela, dnes viem aj s kým, kedy, ako a prečo... Náramne poučný večer.

Ako najčipernejšia osoba z našej partie sa ukázala babka od naproti, ktorá už má pozhnaný vek, ale tromfne aj študenta. Aj trochu. Priviezla sa tých osem kilometrov na bicykli a o pol druhej ráno bola taká živá, že jej mohli závidieť. Neušiel jej pohyb nikoho z prítomných, presne vedela, kto je práve za krikmi a komentovala: „Ščí tam, potvora nemóresná, ani sa neschová!“ Alebo ak občan tlápal po zadku cudziu manželku: „To je nehanba, hepisko jedno!“ Keď ma preverila, že som autom, odviekla bicykel niekde do úschovy a dohodli sme sa na spoločnom odchode.

Ja reku, že už aj, ved' bolo dost' hodín, aj prituho, ale ma vysmiala a presťahovala sa k ohňu. Skúsila som ju obalamutiť zmyslom pre zodpovednosť a opýtala som sa, či jej nevadí, že ako šofér pijem pivo. To sa už načisto urazila a opýtala sa ma, či si myslím, že „žandári nemajú inú robotu, len na vás o takémto nekrestanském čase stríhnúť.“ Skúsila som to z iného konca, že ju ale môžem práve skrze to pivo ľahko vykoprcnúť do priekopy.

Na to odfrkla a vyrazila mi dych: „Nescete mi povedať, že ste taký mizerný šofér, aby ste to ten kúštiť neodkočírvali?“

Okolo pol piatej ráno, veľmi nerada, ale asi zbadala, že asi napolovic spím, zavelila na odchod. Pozbierali sme susedov koľko sa vošlo do auta a vyštartovali. Počas jazdy sa ma zopár razy spýtala: „Ná a de máte tých žandárov? Šak tí už dávno spá, myslíte, že oni nepijú, či čo?“ Keďže býva odo mňa len o tri domy ďalej, išla som ju vysadiť pred jej vlastnou bránou a že idem aj konečne spať. Vtedy babka-nezmar zvažovala a povedala: „Hybajte ven, doma mám ešte ale pol fľaše vodky, dáme si.“ Nepamätám si presne, ako som jej unikla, ale ráno o siedmej som sa prevracala v posteli na druhú stranu a babka už rezkým krokom maširovala pred mojim oknom. Asi do obchodu. Do večera som sa motala ako ošapená a na druhý deň mi moaj veselá suseda zakričala z bicykla: „To bol velice pekný večer, tak sa mi včera dobre okopávalo, že som tam tak dobre odpočinula. Dondzite na tú vodku, budem doma.“ Nevieťm koho volila, ale každá strana na ňu môže byť hrdá.

Žofa, Povedky z Nešticha

Moderné financovanie pre lepšie bývanie

Bývanie je téma, ktorú každý z nás vo svojom živote riešil aspoň raz. Svoje prvé vlastné, nasledujúce väčšie a kvalitnejšie, či bývanie pre svoje deti. Áno, môže sa stať, že niekto si tento náročný proces v priebehu rokov zopakuje aj niekoľkokrát. Keďže väčšinou ide o najväčšiu investíciu v živote človeka, s vlastnými zdrojmi financií si vystačí len málokto. Preto je vhodné vyznať sa v bankových ponukách a vedieť si vybrať to najvhodnejšie a najvýhodnejšie riešenie.

Až do 50-tisíc eur

Vynikajúcim riešením sú úvery na bývanie od Prvej stavebnej sporiteľne. Potrebné je len, aby ste patrili k našim sporiacim klientom a dokážeme vám požičať prostriedky až do výšky 50-tisíc eur aj bez založenia nehnuteľnosti v prospech banky. Môžete si za ne kúpiť menší byt alebo starší rodinný dom. A určite si za ne dokážete prerobiť súčasné bývanie presne podľa svojich predstáv. Úver si u nás vybavíte rýchlo a ešte aj ušetríte – vďaka nízkej úrokovej sadzbe a splatnosti úveru až do 30 rokov na mesačných splátkach a tiež na poplatkoch za znalecký posudok, dodatočné poistenie či vklad do katastra nehnuteľností.

Zariad'te si domácnosť

V PSS, a. s., myslíme aj na financovanie kúpy nábytku či modernej elektroniky. Na túto príležitosť je určený špeciálny

úver na zariadenie domácnosti do výšky 7-tisíc eur, s nízkou a nemennou úrokovou sadzbou, a so splatnosťou až 7 rokov. Platí, že čím vyšší úver si zoberiete, tým nižšiu úrokovú sadzbu naň získate. Výhodou je tiež, že sme vás oslobodili od otravného predkladania bločkov či faktúr. A ani tento úver netreba zakladať nehnuteľnosťou. Pokojne si porovnajte naše úverové podmienky s konkurenčnými ponukami a presvedčte sa sami o ich výhodnosti.

Viac informácií vám poskytnú obchodní zástupcovia PSS, a. s.:

Senica - Továrenská 1372, 034/651 76 30
• Štefánikova 698, 0905 614 823

Trnava - Hlavná 5, 0905 940 687
• OZC MAX, F. Urbánka 11, 0915 813 003
• Hlavná 20, 0908 462 949
• Paulínska 20, 0905 940 687
• Zelený kričok 1, 0908 462 949
• Pekárska 11, 0905 940 687

Dezerty pre Vás ...

Ing. Jana Púchla

🏠 JUNICO s.r.o.
Komenského 53
Smolenice 919 04

📞 +421 907 151 551

✉️ objednavky@chocolife.sk

🌐 www.chocolife.sk